

РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Хоменко І.О., доктор економічних наук, Національний університет «Чернігівська політехніка», Чернігів, Україна, innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Волинець Л.М., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, Volinec_3@ukr.net, orcid.org/0000-0002-5064-2349

Сорока А.В., Національний університет «Чернігівська політехніка», Чернігів, Україна, nastiasoroka03@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9197-158X

Волинець Я.Є., Національний транспортний університет, Київ, Україна, V.yana.ntu@gmail.com, orcid.org/0009-0006-6021-6198

LABOR MARKET OF UKRAINE: CURRENT STATE, TRENDS AND PROSPECTS DEVELOPMENT IN CONDITIONS OF WAR

Khomenko I.O., Doctor of Economics, Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, Ukraine, innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4536

Volynets L.M., PhD, National Transport University, Kyiv, Ukraine, Volinec_3@ukr.net, orcid.org/0000-0002-5064-2349

Soroka A.V., Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, Ukraine, nastiasoroka03@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9197-158X

Volynets Y.E., National Transport University, Kyiv, Ukraine, V.yana.ntu@gmail.com, orcid.org/0009-0006-6021-6198

Актуальність дослідження. Зростаюча соціальна нестабільність під час війни робить дослідження ринку праці особливо важливим, оскільки він є одним із ключових факторів для забезпечення соціальної та економічної безпеки країни. Війна спричиняє внутрішні переселення, що може призвести до змін у розподілі робочої сили та попиту на працю в різних регіонах України. Важливо дослідити, як військовий конфлікт впливає на зайнятість та безробіття, а також на якість робочих місць та рівень оплати праці. Аналіз тенденцій ринку праці у військових умовах може допомогти у розробці ефективної державної політики для забезпечення соціального захисту населення. Дослідження впливу війни на ринок праці має практичну значущість для прийняття управлінських рішень і розробки механізмів його розвитку як складової державного регулювання суспільного розвитку України.

Огляд публікацій. Дослідження в галузі ринку праці в Україні входить до пріоритетного кола інтересів таких вчених як: І. О. Верховодова, О. В. Зубарева, А. В. Яценко, М. І. Заяць, І.І. Кичко, О.М. Геращенко та інші. Проте питання ринку праці України із врахуванням сучасних викликів війни залишається недостатньо дослідженим.

Мета публікації. Метою даного дослідження є вивчення впливу війни на ринок праці в Україні, ідентифікація актуальних тенденцій та визначення перспектив розвитку цього важливого сектору з метою надання наукових обґрунтувань та практичних рекомендацій для подальших кроків у соціально-економічній політиці країни.

Виклад основного матеріалу. Звісно, військовий конфлікт значно вплинув на ринок праці та змінив поведінку роботодавців і найманих працівників. Це також призвело до перегляду структури ринку праці, змін у пропозиції робочої сили і розподілу фахівців за регіонами. Спостерігаються ризики, які обмежують вільний рух робочої сили і призводять до неефективної роботи інститутів ринку праці.

Крім того, прямі економічні втрати посилюються непрямими наслідками, такими як прибуття біженців і внутрішньо переміщених осіб. Це призводить до значного зростання безробіття, соціальної відчуженості і, що ще гірше, збіднення населення. Незважаючи на те, що до повномасштабного вторгнення ринок праці в Україні пережив глибоку кризу через шок і невизначеність, зараз він поступово оживає. Уряд, бізнес та населення адаптуються до нових умов і приймають обґрунтовані рішення. Проте багато підприємств досі не відновили свою діяльність, що створює труднощі і продовжує впливати на ринок праці.

Дані Державної служби зайнятості свідчать, що перед війною рівень безробіття в Україні становив майже 10%, порівняно з середнім рівнем 7% у країнах ЄС. Однак внаслідок війни, український ринок праці втратив третину робочих місць. На щастя, станом на кінець 2022 року ситуація поліпшилася, і рівень безробіття склав 15,5% [1]. Відновлення ринку праці пов'язане зі змінами в діяльності підприємств і зменшенням бойових дій на окремих територіях України.

За даними Європейської бізнес асоціації (ЕВА), станом на травень 2023 року повноцінно працювали 68% компаній-членів асоціації. Це показує, що відновлення бізнесу до рівня перед конфліктом все ще вимагає часу. Також слід відзначити, що мобілізація сильно вплинула на роботу українських підприємств. За статистикою вона охопила 83% компаній в Україні. У половині з них мобілізували кожного десятого працівника, і близько 40% мобілізованих були висококваліфікованими фахівцями, такими як інженери, IT-фахівці, електрики тощо [1].

Як стверджують компанії, особливо малі та середні, вони зменшують витрати на персонал: надають відпустки, призупиняють трудові відносини або просто знижують заробітну плату. Важливо враховувати, що зараз в Україні існує значна кількість незареєстрованих безробітних [2]. Це через те, що багато українців виїхали за кордон, деякі підприємці припинили свою діяльність і відправили найманих працівників у неоплачувані відпустки, а дані з тимчасово окупованих територій взагалі недоступні.

У серпні 2023 року, за даними системи управління наймом Work.ua, роботодавці розмістили 102 748 пропозицій щодо роботи. Це на 10% більше, ніж у попередньому місяці. До повномасштабного вторгнення на сайті було понад 100 000 вакансій, а після 24 лютого їх кількість впала до 6 000. Після півтора року ринок праці України майже досяг рівня відродження, проте воно відбувається абсолютно непропорційно. Наприклад, в категорії "Маркетинг, реклама, PR" кількість вакансій зросла на 87%, тоді як у IT цей показник становить всього 57% [3].

Кількість нових резюме від осіб, які шукали роботу, зменшувалася на початку війни, а потім різко зросла. Військовий стан вплинув по-різному на активність роботодавців та шукачів роботи: кількість нових резюме зростала набагато більше, ніж кількість нових вакансій [4]. Проте за останні місяці, починаючи з літа 2023 року динаміка почала змінюватися: кількість нових резюме скорочувалася, водночас кількість нових вакансій зростати (рис. 1). Це свідчить про те, що період, коли на ринку праці переважали шукачі роботи, завершився.

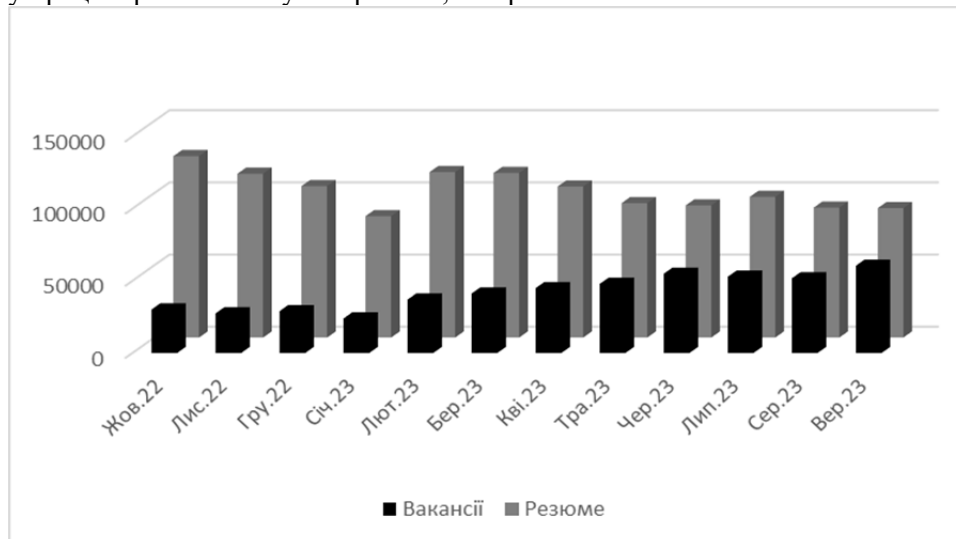

Рисунок 1 – Динаміка кількості нових вакансій та резюме в Україні за рік, од.

Джерело: складено на основі [5]

Figure 1 – Dynamics of the number of new vacancies and resumes in Ukraine per year, unit

У серпні роботодавці відреагували на дефіцит робочої сили. Зросла кількість доступних вакансій для різних груп осіб, таких як інваліди (+17%), студенти (+18%), ветерани (+26%) і пенсіонери (+27%). Крім того, роботодавці стали частіше пропонувати вакансії для кандидатів без досвіду (+19%). Ця різноманітність вакансій дозволяє претендентам вибирати та подавати резюме лише на ті, які їх зацікавили. У кінці серпня загальна кількість претендентів, які оновили або створили свої резюме, зменшилася на 2% порівняно з липнем. Все це впливає на зменшення

конкуренції серед претендентів, наближаючи ринок до ситуації нестачі робочої сили, яка була в 2021 році [3].

Відбулося скорочення кількості вакансій із високими зарплатами. У корпоративному секторі зменшили зарплати керівникам та фахівцям. Сектор культури страждав найбільше, де деякі працівники культури змушені були змінити професію.

На 1 квітня 2023 року найбільшу кількість безробітних виявлено серед осіб, 20% з яких мають досвід роботи в сфері торгівлі, 16% працювали у переробній промисловості, 15% були зайняті у сільському господарстві, і 13% здійснювали роботу в державному управлінні [1].

Важливо також відзначити, що особливо складна ситуація склалася для фахівців, які раніше надавали послуги та розваги [1]. Ця група населення зіткнулася з особливими труднощами в пошуку роботи, оскільки попит на послуги розваг та дозвілля значно зменшився у зв'язку з нинішніми обставинами.

За інформацією, наданою Державною службою зайнятості, на сьогоднішній день найбільший попит у роботодавців спостерігається на кваліфіковані працівники, що мають робітничі навички. Крім того, підприємства активно шукають спеціалістів таких професій, як слюсарі, електрики, водії, трактористи, продавці, кухарі, двірники, прибиральники, бухгалтери, вихователі, медсестри [6].

У повоєнний період найбільший попит буде на робітничий персонал і фахівців зі спеціалізованими навичками в сферах будівництва та енергетики, у цей період також високий попит на інженерів та науковців.

Також, у фаховому оточенні говорять, що в майбутньому, при покращенні ситуації на фронті і економіці, кількість вакансій різко збільшиться через необхідність швидкої відбудови країни. Проте важливо розуміти, що не всі зможуть задовольнити цей попит, оскільки перелік популярних професій буде обмеженим.

За даними служби зайнятості, найбільший попит на працюючих в Україні спостерігається на робітничі професії (рис. 2).

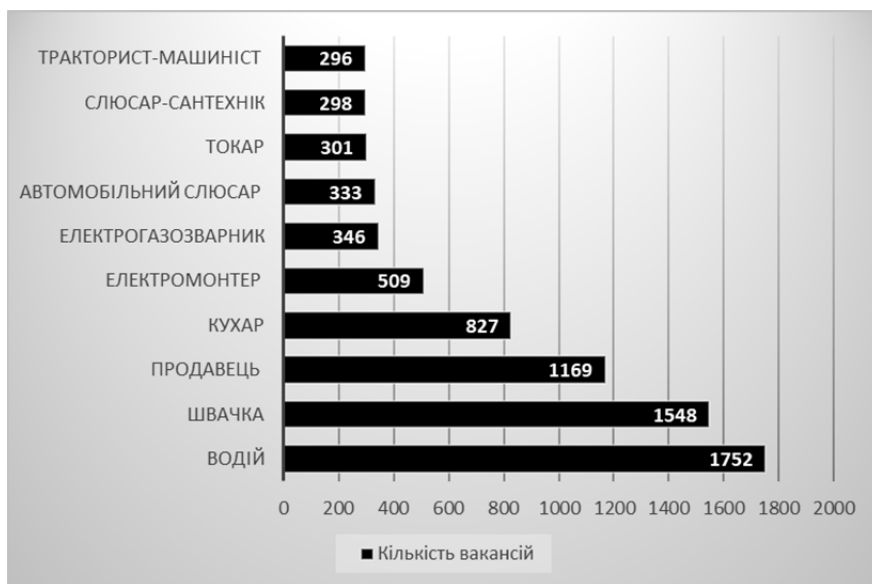

Рисунок 2 – Найзатребуваніші професії за даними служби зайнятості, од.

Джерело: складено на основі [7]

Figure 2 – The most in-demand professions according to the employment service, unit

Можна помітити також зростання середньої зарплати як у резюме так і у вакансіях протягом останнього року (рис. 3). Це може свідчити про покращення економічної ситуації на ринку праці. Важливо відзначити, що цей позитивний тренд може бути індикатором стабільності та покращення фінансового становища працівників, але зважаючи на інфляцію, зростання реальної заробітної плати може бути не таким разючим.

У групі посад, де заробітна плата залишилася стабільною, виділяються водії-міжнародники, ріелтори, а також автоелектрики, автомеханіки, заробляючи понад 30 000 гривень. Водночас, найнижчі заробітні плати, які варіюються на рівні мінімальної, включають санітарів, прибиральників, посудомийників, а також консьержів [3].

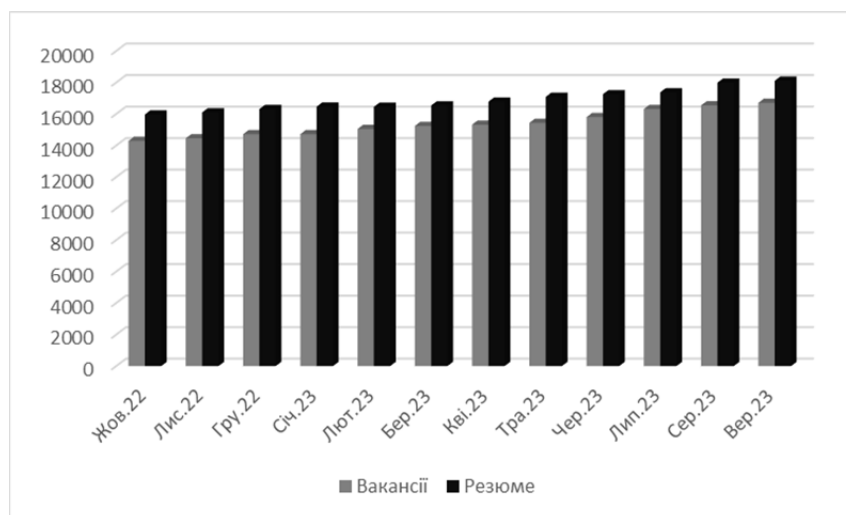

Рисунок 3 – Динаміка середньої зарплати в Україні, за рік, грн.
Джерело: складено на основі [8]

Figure 3 – Dynamics of the average salary in Ukraine, per year, hryvnias

Аналіз ринку праці в Україні свідчить про виникнення цікавих динамічних тенденцій. за останні періоди відзначається зростання зацікавленості у волонтерській діяльності, що виражається у збільшенні кількості вакансій для волонтерів у різних секторах, включаючи галузі готельного бізнесу, обслуговування та координацію, причому ця ініціатива активно розвивається в ряді регіонів.

В інформаційній та технологічній сферах ще з початку повномасштабного вторгнення спостерігалася стабільність завдяки можливості віддаленої роботи та співпраці на міжнародному рівні. Особливу увагу слід звернути на факт, що найбільше вакансій пропонується для менеджерів з продажу, зокрема у секторі ритейлінгу, ця галузь проявляє активне відновлення, і навіть при невеликій кількості вакансій, відсотковий приріст відзначається як найвищий у порівнянні з іншими сферами зайнятості.

Згідно з даними сервісу з пошуку роботи Robota.ua на початок вересня 2023 року в Україні спостерігався стабільний попит на робочу силу у сферах роздрібною торгівлі, промисловості та виробництва, оптової торгівлі, готелів і ресторанів, а також в галузі швидкозмінюваних товарів (FMCG). Серед резюме найбільше представлені профілі адмінперсоналу, водіїв та кур'єрів, а також студентів і осіб без значного досвіду. Логістика і сфера продажів і управління клієнтами також відзначаються популярністю серед робочих пошуків (рис. 4).

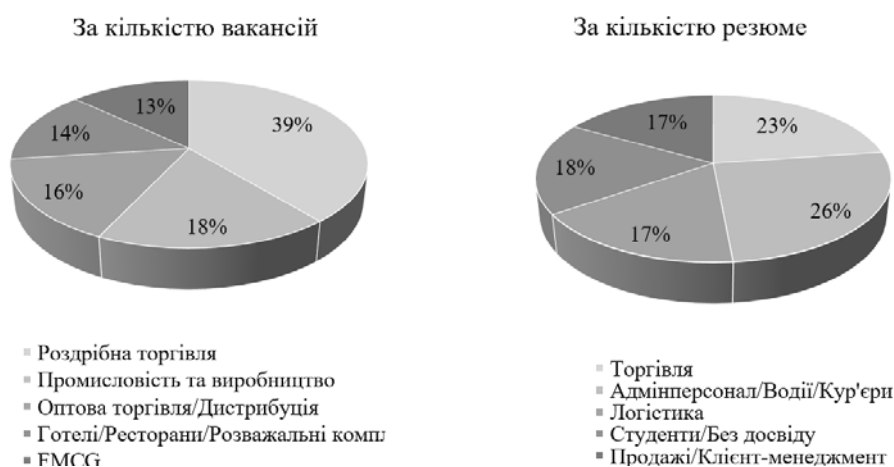

Рисунок 4 – Найпопулярніші сегменти діяльності в Україні
Джерело: складено на основі [9]

Figure 4 – The most popular business segments in Ukraine

П'ять областей України, які постійно лідирують за кількістю доступних робочих місць, продовжують спостерігати зростання кількості вакансій й у поточному періоді. Серед них Львівська, Дніпропетровська, Одеська, Харківська та Київська області. Найбільша кількість вакансій зареєстрована саме в Києві. Також варто відзначити області, які відзначаються активним зростанням кількості вакансій, включаючи Хмельницьку, Рівненську, Житомирську та Чернігівську області [3].

За прогнозами Національного Банку України на 2023 рік, очікується відновлення зростання номінальних заробітних плат. Проте це зростання буде обмеженим через вплив інфляції і буде розподілене нерівномірно між різними секторами економіки і регіонами країни. Водночас номінальні зарплати продовжать зростати на високих темпах щороку [10]. У зв'язку із зазначеним залишається актуальним для збалансування попиту і пропозиції на ринку праці, стимулювання за допомогою економічних механізмів повернення зовнішніх та вимушених мігрантів, збереження трудового потенціалу України посилення мотиваційної ролі заробітної плати [14, 15, 16].

Згідно з прогнозом, у 2023 році очікується збільшення номінальної заробітної плати на 21,9%, але реальної зарплати - на лише 3,7%. Це станеться завдяки адаптації реального сектору економіки до умов високого ризику і досить обережної фінансової політики. Головним фактором росту заробітних плат залишатиметься збільшення попиту на робочу силу, особливо в умовах активного економічного зростання. Виокремлюється тенденція підвищення рівня винагороди, надавання додаткових стимулів та компенсацій з боку підприємств у зусиллях зберегти висококваліфікований персонал. Ця дія спровокована серйозними обґрунтованими побоюваннями втрати компетентних спеціалістів, оскільки постає виклик у вигляді зростаючої складності і додаткових витрат на процес пошуку нових фахівців. Проте, варто відзначити, що рівень безробіття залишається підвищеним порівняно з періодом передвоєнної доби, що свідчить про важкість наступного включення в ринок праці для безробітних осіб [10].

Висновки. У науковій статті було проведено аналіз ринку праці України в умовах сучасної геополітичної ситуації, зокрема під впливом війни та її наслідків. Висвітлено складнощі, з якими стикаються різні сегменти населення та галузі економіки, особливо в контексті зростаючого ризику від можливих ворожих атак. Один з головних висновків полягає у тому, що війна значно вплинула на структуру зайнятості та заробітну плату у багатьох галузях. Споживчий ринок став більш непередбачуваним.

Основним викликом для ринку праці України є необхідність адаптації до змінених умов та пошук нових можливостей для розвитку. Необхідно розглядати можливості для створення нових галузей, підтримки безробітних та підвищення кваліфікації населення. Ця робота підкреслює необхідність стратегічного планування і прийняття ефективних заходів для підтримки та розвитку ринку праці. Важливо розглядати можливості для створення нових робочих місць, підвищення кваліфікації населення та залучення інвестицій у відновлення економіки.

Крім того, робоча сила має бути готовою до змін і постійно підвищувати свою кваліфікацію, оскільки швидкий технологічний розвиток вимагає нових навичок та знань. Освіта та навчання повинні бути доступними та адаптованими до сучасних потреб ринку праці.

Загалом, успішна відбудова ринку праці в Україні вимагає системного підходу, діалогу між всіма стейкхолдерами та наполегливості у впровадженні необхідних реформ. Тільки таким чином можна забезпечити стале підвищення якості життя громадян та зміцнення економічної стабільності країни.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Пошук роботи: як змінився ринок праці в Україні під час війни та що буде після. *VisitUkraine.today*. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/1872/posuk-roboti-yak-zminivsia-rinok-praci-v-ukraini-pid-cas-viini-ta-shho-bude-pislya>
2. Національний банк України. Просто про економіку (за матеріалами Інфляційного звіту). URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-za-materialami-inflyatsiynogo-zvitu-za-lipen-2022-roku>
3. Багато вакансій і дефіцит кадрів: що відбувається на ринку праці в Україні (дослідження). *Мінфін*. URL: <https://minfin.com.ua/2023/09/11/112372000/>
4. Аналітика ринку праці до та під час війни. Час ринку шукача скінчився. *WORK.ua*. URL: <https://www.work.ua/articles/employer/2863/>
5. Статистика. Зарплати. *WORK.ua*. URL: <https://www.work.ua/stat/count/?time=year>
6. Присяжна Л. У Державній службі зайнятості назвали найактуальніші вакансії на ринку праці. *Ligazakon*. URL: https://biz.ligazakon.net/news/222420_u-derzhavny-sluzhb-zaynyatost-nazvali-nayaktualnsh-vakans-na-rinku-prats

7. Рубан Є. Найбільш затребувані професії у 2023 році. *Соцпортал*. URL: <https://socportal.info/ua/news/naibilsh-zatrebuvani-profesii-u-2023-rotci/>
8. Статистика. Вакансії та резюме. *WORK.ua*. URL: <https://www.work.ua/stat/salary/?time=year>
9. Прозора робота. Статистика по Україні. *Robota.ua*. URL: <https://robota.ua/prozora?keyword=&cityId=0&rubricId=0>
10. Бондаренко К. Ринок праці в Україні: хто отримує найбільше та скільки зараз безробітних — статистика. *TCH.ua*. URL: <https://tsn.ua/exclusive/rinok-praci-v-ukrayini-hto-otrimuye-naybilshe-ta-skilki-zaraz-bezrobitnih-statistika-2339248.html>
11. Хоменко І. О., Волинець Л.М, Горобінська І.В. Організаційно-економічний механізм функціонування і розвитку підприємств. Київський економічний науковий журнал. 2023. №1. С. 86-92.
12. Волинець, Л. М., Горобінська, І. В., Наконечна, С. А., Петунін, А. В., Романюк, С. О., Хоменко, І. О., Зачосова, Н. В. (2022) Принцип оцінки готовності автотранспортних підприємств до економічного розвитку на основі двокомпонентного методичного підходу. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 4(13(118)), 12–21.
13. Хоменко І. О., Волинець Л. М., Чубикіна А. О. Стратегічні засади інвестування в людський капітал для забезпечення розвитку національної економіки України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 1 (21). С. 38-45.
14. Кичко, І. & Грицаков, М. (2023). Посилення мотиваційної ролі заробітної плати: проблеми та перспективи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 2 (34), 38–50. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-38-50](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-38-50)
15. Кичко І.І., Холодницька А.В. Мотиваційний імператив реалізації управлінських компетенцій та збалансування ринку праці в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1 (25). С.7-14.
16. Кичко І. І. Тимошенко О.В., Кліщ Д.М. Перспективи збереження трудового потенціалу в умовах євроінтеграції. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 11(Випуск 210). С. 99-109.
17. Бабаченко Л.В., Ковшун Х.О., Портна Ю.О. Особливості управління конкурентоспроможністю підприємства . *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал*. 2019. № 3 (19). С. 33- 40.
18. Хоменко І.О., Бабаченко Л.В. Промисловий маркетинг як спосіб господарювання в ринкових умовах. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 17. С. 21-24.

REFERENCES

1. Poshuk roboty: yak zminyvsya rynek pratsi v Ukrayini pid chas viyny ta shcho bude pislya. *VisitUkraine.today*. [in Ukrainian]. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/1872/posuk-roboti-yak-zminivvsya-rinok-praci-v-ukraini-pid-cas-viini-ta-shho-bude-pislya>
2. Natsional'nyy bank Ukrayiny. Prosto pro ekonomiku (za materialamy Inflyatsiynoho zvituu). [in Ukrainian]. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/prosto-pro-ekonomiku-za-materialami-inflyatsiynologo-zvitu-za-lipen-2022-roku>
3. Bahato vakansiy i defitsyt kadriv: shcho vidbuvayet'sya na rynku pratsi v Ukrayini (doslidzhennya). *Minfin*. [in Ukrainian]. URL: <https://minfin.com.ua/2023/09/11/112372000/>
4. Analyyka rynku pratsi do ta pid chas viyny. Chas shukacha rynku skinchyvvsya. *WORK.ua*. [in Ukrainian]. URL: <https://www.work.ua/articles/employer/2863/>
5. Statystyka. Zarplaty. *WORK.ua*. [in Ukrainian]. URL: <https://www.work.ua/stat/count/?time=year>
6. Prysyzhna L. U Derzhavniy sluzhbi zaunyatosti nazvaly nayaktual'nishi vakansiyi na rynku pratsi. *Lihazakon*. [in Ukrainian]. URL: https://biz.ligazakon.net/news/222420_u-derzhavny-sluzhba-zaynyatost-nazvali-nayaktualnsh-vakans-na-rinku-prats
7. Ruban YE. Naybil'sh zatrebuvani profesiyi u 2023 rotsi. *Sotsportal*. [in Ukrainian]. URL: <https://socportal.info/ua/news/naibilsh-zatrebuvani-profesii-u-2023-rotci/>
8. Statystyka. Vakansiyi ta rezyume. *WORK.ua* [in Ukrainian]. URL: <https://www.work.ua/stat/salary/?time=year>
9. Prozora robota. Statystyka po Ukrayini. *Robota.ua*. [in Ukrainian]. URL: <https://robota.ua/prozora?keyword=&cityId=0&rubricId=0>
10. Bondarenko K. Rynek pratsi v Ukrayini: khto otrymuje naybil'she ta kil'kist' zaraz bezrobitnykh — statystyka. *TSN.ua*. [in Ukrainian]. URL: <https://tsn.ua/exclusive/rinok-praci-v-ukrayini-hto-otrimuye-naybilshe-ta-skilki-zaraz-bezrobitnih-statistika-2339248.html>

11. Khomenko I. O., Volynets L.M., Horobinska I.V. Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm funktsionuvannya i rozvytku pidpriemstv. Kyivskyi ekonomichniy naukovyi zhurnal. 2023. №1. S. 86-92.
12. Volynets, L. M., Horobinska, I. V., Nakonechna, S. A., Petunin, A. V., Romaniuk, S. O., Khomenko, I. O., Zachosova, N. V. (2022) Pryntsyp otsinky hotovnosti avtotransportnykh pidpriemstv do ekonomichnoho rozvytku na osnovi dvokomponentnoho metodychnoho pidkhodu. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 4(13(118)), 12–21.
13. Khomenko I. O, Volynets L. M., Chubykina A. O. Stratehichni zasady investuvannya v liudskiy kapital dlia zabezpechennia rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia. 2020. № 1 (21). S. 38-45.
14. Kychko, I. & Hrytsakov, M. (2023). Posylennia motyvatsiinoi roli zarobitnoi platy: problemy ta perspektyvy. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia, 2 (34), 38–50. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-38-50](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-38-50)
15. Kychko I.I., Kholodnytska A.V. Motyvatsiinyi imperatyv realizatsii upravlinskykh kompetentsii ta zbalansuvannya rynku pratsi v Ukraini. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia. 2021. № 1 (25). S.7-14.
16. Kychko I. I. Tymoshenko O.V., Klishch D.M. Perspektyvy zberezhennia trudovoho potentsialu v umovakh yevrointehratsii. Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini. 2018. № 11(Vypusk 210). S. 99-109.
17. Babachenko L.V., Kovshun Kh.O., Portna Yu.O. Osoblyvosti upravlinnia konkurentospromozhnistiu pidpriemstva . Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia: naukovyi zhurnal. 2019. № 3 (19). S. 33- 40.
18. Khomenko I.O., Babachenko L.V Promyslovyi marketynh yak sposib hospodariuvannya v rynkovykh umovakh. Infrastruktura rynku. 2018. № 17. S. 21-24.

РЕФЕРАТ

Хоменко І.О. Ринок праці України: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку в умовах війни / І.О. Хоменко, Л.М. Волинець, А.В. Сорока, Я.Є. Волинець // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науковий, науково-виробничий журнал. – К.: НТУ, 2024. – Вип. 2 (59).

Актуальність теми дослідження зосереджується на викликах та тенденціях, що впливають на ринок праці в умовах війни та повоєнний період. Аналізується вплив війни на структуру зайнятості та заробітну плату в різних секторах економіки України, включаючи важливі галузі, що постраждали від конфлікту. У статті також приділяється увага стану безробіття та реєстрації безробітних в різних галузях, а також порушуються питання необхідності адаптації ринку праці до нових умов і впровадження заходів для підтримки зайнятості та економічного відновлення. Крім того, стаття підкреслює необхідність активної діяльності з боку уряду в напрямку створення сприятливого інвестиційного клімату, що спонукає підприємців до розширення своєї діяльності та створення нових робочих місць. Загальний висновок статті полягає в тому, що відновлення ринку праці в Україні після війни є складним завданням, яке вимагає комплексного підходу та спільних зусиль уряду, бізнесу та громадянства. Розробка довгострокових стратегій та планів відновлення ринку праці в Україні є невід'ємною частиною забезпечення сталого економічного розвитку країни. Ці заходи повинні бути спрямовані на створення відкритого, динамічного та інклюзивного ринку праці. Вирішення цих питань є важливим для забезпечення економічного зросту та підвищення рівня життя населення.

Об'єкт дослідження – ринок праці в Україні в умовах сучасної геополітичної нестабільності та війни.

Мета дослідження – проведення аналізу та оцінка сучасного стану ринку праці в Україні в контексті викликів та тенденцій, пов'язаних з геополітичною ситуацією та війною, з метою визначення можливих шляхів подолання проблем та підтримки економічного відновлення.

Методи дослідження – методи економічного, системного та порівняльного аналізу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: РИНОК ПРАЦІ, ЗАЙНЯТІСТЬ, БЕЗРОБІТТЯ, ВІЙНА, ЗАРОБІТНА ПЛАТА, РОБОЧІ МІСЦЯ.

ABSTRACT

Khomenko I.O., Volynets L.M., Soroka A.V., Volynets Y.E. The labor market of Ukraine: current state, trends and prospects for development in the conditions of war. Visnyk National Transport University. Series «Economic Science». Scientific, scientific and industrial journal. – K.: NTU, 2024. – Issue 2 (59).

The relevance of the research topic focuses on the challenges and trends affecting the labor market in the war and post-war period. The impact of the war on the structure of employment and wages in various

sectors of the Ukrainian economy, including important industries affected by the conflict, is analyzed. The article also pays attention to the state of unemployment and registration of the unemployed in various industries, and also raises the issue of the need to adapt the labor market to new conditions and implement measures to support employment and economic recovery. In addition, the article emphasizes the need for active activity on the part of the government in the direction of creating a favorable investment climate, which encourages entrepreneurs to expand their activities and create new jobs. The general conclusion of the article is that the restoration of the labor market in Ukraine after the war is a complex task that requires a comprehensive approach and joint efforts of the government, business and citizens. The development of long-term strategies and plans for the restoration of the labor market in Ukraine is an integral part of ensuring the sustainable economic development of the country. These measures should be aimed at creating an open, dynamic and inclusive labor market. Solving these issues is important for ensuring sustainable economic growth and raising the standard of living of the population.

The object of the research is the labor market in Ukraine in the conditions of modern geopolitical instability and war.

The purpose of the study is to analyze and assess the current state of the labor market in Ukraine in the context of challenges and trends related to the geopolitical situation and the war, with the aim of determining possible ways to overcome problems and support economic recovery.

Research methods – methods of economic, systemic and comparative analysis.

KEY WORDS: LABOR MARKET, EMPLOYMENT, UNEMPLOYMENT, WAR, WAGES, JOBS.

АВТОРИ:

Хоменко Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор, Національний університет «Чернігівська політехніка», професор кафедри економіки, обліку і оподаткування, Чернігів, Україна, innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Волинець Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, Національний транспортний університет, доцент кафедри «Транспортне право та логістика», e-mail: Volynets_3@ukr.net, Україна, 01010, м. Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка,1, orcid.org/0000-0002-5064-2349

Сорока Анастасія Володимирівна, здобувачка вищої освіти, Національний університет «Чернігівська політехніка», Чернігів, Україна, nastiasoroka03@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9197-158X

Волинець Яна Євгеніївна, здобувачка вищої освіти, Національний транспортний університет, Київ, Україна, V.yana.ntu@gmail.com, orcid.org/0009-0006-6021-6198

AUTHORS:

Khomenko Inna O., Economics (Dr.), professor, Chernihiv Polytechnic National University, Professor of the Department of Economics, Accounting and Taxation, e-mail: innakhomenko28@gmail.com, orcid.org/0000-0002-0839-4636

Volynets Lyudmila M., Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, National Transport University, Associate Professor, Department of Transport Law and Logistics, e-mail: Volynets_3@ukr.net, Ukraine, 01010, Kyiv, vul. M. Omeljanovich-Pavlenko, 1, orcid.org/0000-0002-5064-2349

Soroka Anastasiia V., applicant for higher education, Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, Ukraine, nastiasoroka03@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9197-158X

Volynets Yana E., applicant for higher education, National Transport University, Kyiv, Ukraine, V.yana.ntu@gmail.com, orcid.org/0009-0006-6021-6198

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Базиліук А.В., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри фінансів, обліку і аудиту, Київ, Україна.

Зачосова Наталія Володимирівна, доктор економічних наук, професор, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, професор кафедри менеджменту та державної служби.

REVIEWERS:

Bazyliuk A.V., Ph.D., Economics (Dr.), professor, National Transport University, head, department of Finance, Accounting and Audit, Kyiv, Ukraine.

Zachosova Nataliia Volodymyrivna, Doctor of Economics, Professor, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, Professor of the Department of Management and Public Service.